
Galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais 2017 m.

Europos Parlamento
metinė ataskaita

ĮŽANGA

Nuo 2001 m. gruodžio 3 d. Parlamentas, Taryba ir Komisija savo turimiems dokumentams taiko Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais.

Pagal šio reglamento 17 straipsnio 1 dalį „[k]iekviena institucija kasmet spausdina ataskaitą apie praėjusius metus, kur taip pat nurodytas atveju, kai institucija nesuteikė galimybės susipažinti su dokumentais, skaičius, tokio atsisakymo priežastys bei į registrą neįtrauktų slapto pobūdžio dokumentų skaičius“.

Europos Parlamento biuras, vadovaudamasi Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 116 straipsnio 6 dalimi, tvirtina metinę ataskaitą, numatytą Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnio 1 dalyje.

METODAI

2017 m. Europos Parlamento metinė ataskaita parengta taikant tokius metodus:

- duomenys apie dokumentus, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo prašyta, susiję tik su konkrečiais dokumentais;
- į dokumentų, kurių buvo prašyta, skaičių neįtrauktos paraiškos dėl labai daug dokumentų ar neaiškaus dokumentų kiekio, kurių institucijai nepavyko nustatyti;
- duomenys apie paraiškas dėl galimybės susipažinti su dokumentais apima dviejų tipų paraiškas: dėl konkrečių dokumentų ir dėl neaiškaus dokumentų kiekio;
- jei priimtas sprendimas iš dalies leisti susipažinti su dokumentu, laikyta, kad prašymas patenkintas;
- kartotinės paraiškos gali būti susijusios arba su pirminiais sprendimais atsisakyti leisti susipažinti su dokumentais, arba su pirminiais sprendimais leisti iš dalies susipažinti su dokumentais;
- kartotinės paraiškos metai nustatomi pagal atitinkamos pirminės paraiškos registravimo dieną.

RODYKLĖ

<i>Santrauka</i>	4
<i>I SKYRIUS Paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais 2017 m. pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001</i>	5
A) Viešas Parlamento dokumentų registras	5
B) Dokumentai, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo paprašyta.....	6
B.1) Dokumentai, su kuriais susipažinta tiesiogiai	6
B.2) Dokumentai, kurių prašyta pateikiant internetinę paraišką arba e. paštu	8
C) Duomenys apie paraiškas.....	9
D) Informacija apie pareiškėjus.....	12
<i>II SKYRIUS TENDENCIJOS IR SPECIFINIAI ASPEKTAI</i>	15
A) Paraiškos dėl prašymų kompensuoti išlaidas ir išmokėti išmokas.....	15
B) Paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusiais su konkursais ir viešųjų pirkimų procedūromis.....	16
C) Konsultavimasis su trečiosiomis šalimis	17
<i>III SKYRIUS EUROPOS OMBUDSMENUI PATEIKTI SKUNDAI IR TEISMO BYLOS</i>	19
A. Nauji skundai	19
B. Teisminė peržiūra.....	19
B.1) Naujos bylos.....	19
B.2) Teismo sprendimai	20
<i>Baigiamosios pastabos</i>	22

Europos Parlamento metinė ataskaita dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais (2017 m.) (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnis)

Santrauka

Duomenys

- Dokumentų nuorodų viešame registre skaičius nuolat augo. 2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis, registro duomenų bazėje buvo 683 846 nuorodos, palyginti su 647 903 nuorodomis, praėjusių metų pabaigos duomenimis.
- 2017 m. su 95 014 dokumentų susipažinta tiesiogiai Parlamento viešo registro interneto svetainėje. Per tą patį laikotarpį Parlamentas (užpildžius internetinę paraiškos formą arba e. paštu) gavo 452 paraiškas, tarp jų buvo paraiškos dėl 725 konkrečių dokumentų (palyginti su 2016 m., šis skaičius sumažėjo 10 proc.).
- Iš 452 paraiškų visuomenei anksčiau nebuvo leista susipažinti su 84 dokumentais, kurių buvo paprašyta.
- Bendras patenkintų paraiškų skaičius 2017 m. sudarė daugiau kaip 93 proc.
- 30 atvejų Parlamentas neleido susipažinti su dokumentais. Šie atvejai daugiausia apėmė paraiškas dėl dokumentų, susijusių su Parlamento nariais.

Tendencijos

- 2017 m. paraiškų dėl labai daug dokumentų ar neaiškaus dokumentų kiekio (paraiškos dėl „visų dokumentų, susijusių su“ konkrečiu klausimu, „visų dokumentų, kuriuose pateikiama informacijos“ konkrečia tema, dokumentų, apimančių visą nurodytą laikotarpį, ir kt.) skaičius sumažėjo 31 proc., palyginti su praėjusiais metais. Tai yra didelis sumažėjimas po to, kai šis skaičius buvo tris kartus išaugęs 2014–2015 m.
- Pareiškėjai toliau aktyviai domėjosi dokumentais, susijusiais su Europos politinių partijų ir fondų finansavimu 2017 m. Tačiau jie pateikė dar daugiau paraiškų dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusiais su EP narių išlaidomis ir išmokomis ir su Parlamento administracija, pvz., su viešųjų pirkimų procedūrų dokumentais.

I SKYRIUS

Paraiškos dėl galimybių susipažinti su dokumentais 2017 m. pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001

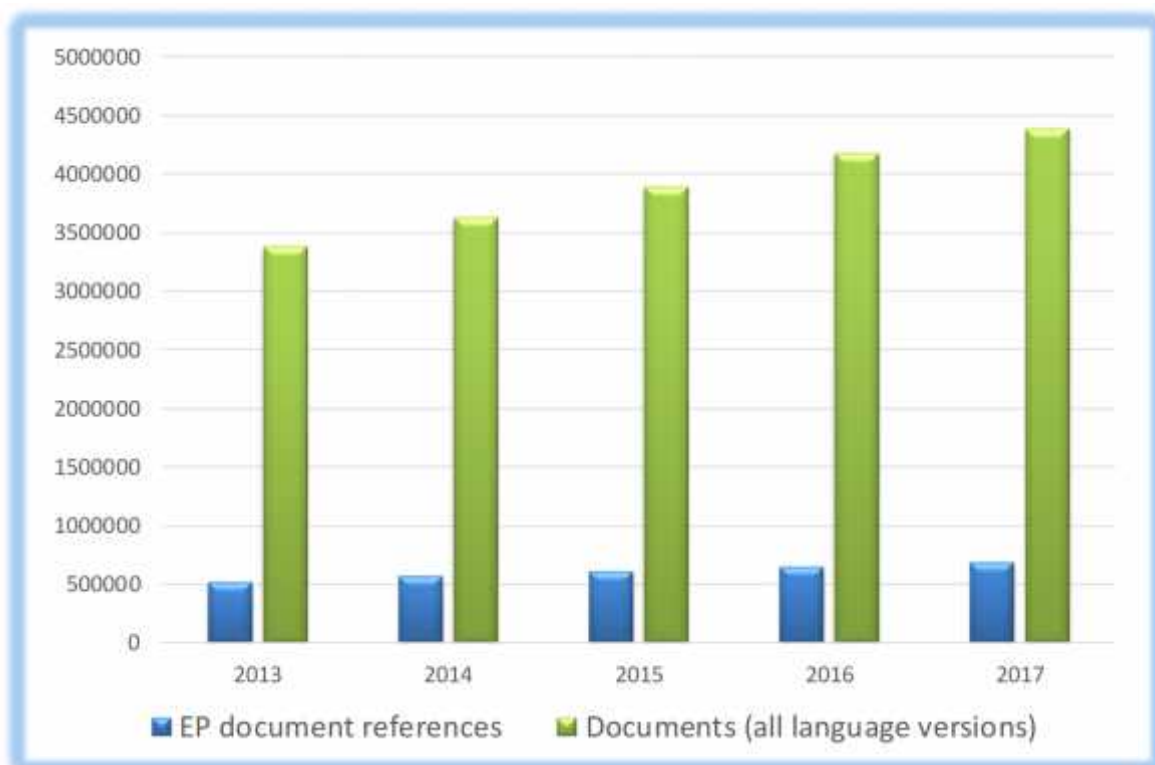
Metinėse ataskaitose (taip pat ir šioje ataskaitoje) pateikiami ir aptariami duomenys ir statistika apie paraiškas dėl galimybės susipažinti su dokumentais padeda skaitytojams ne tik susidaryti išsamesnį vaizdą apie tai, kaip per kelerius metus Parlamentas įgyvendino Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001, bet ir nustatyti tendencijas, pokyčius ir problemas šioje srityje.

A) Viešas Parlamento dokumentų registras

Viešame Parlamento dokumentų registre daugiausia pateikiamos nuorodos į teisėkūros dokumentų ir, kai įmanoma, kitų kategorijų dokumentus, su kuriais galima susipažinti tiesiogiai. Registras buvo sukurtas 2002 m., siekiant dar labiau padidinti skaidrumą ir sudaryti palankesnes sąlygas visuomenei susipažinti su institucijos dokumentais, laikantis Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 nuostatų.

2017 m. jų buvo 6 proc. daugiau nei prieš tai ėjusiais metais. 2017 m. gruodžio 31 d. registro duomenų bazėje buvo 683 846 dokumentų nuorodos (atitinka 4 384 273 dokumentus, jeigu skaičiuosime versijas įvairiomis kalbomis). Į viešą registrą nebuvo įrašyta jokių slapto pobūdžio dokumentų, numatytų Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 9 straipsnyje.

(1 pav.) **Viešo Parlamento dokumentų registro raida**

B) Dokumentai, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo paprašyta¹

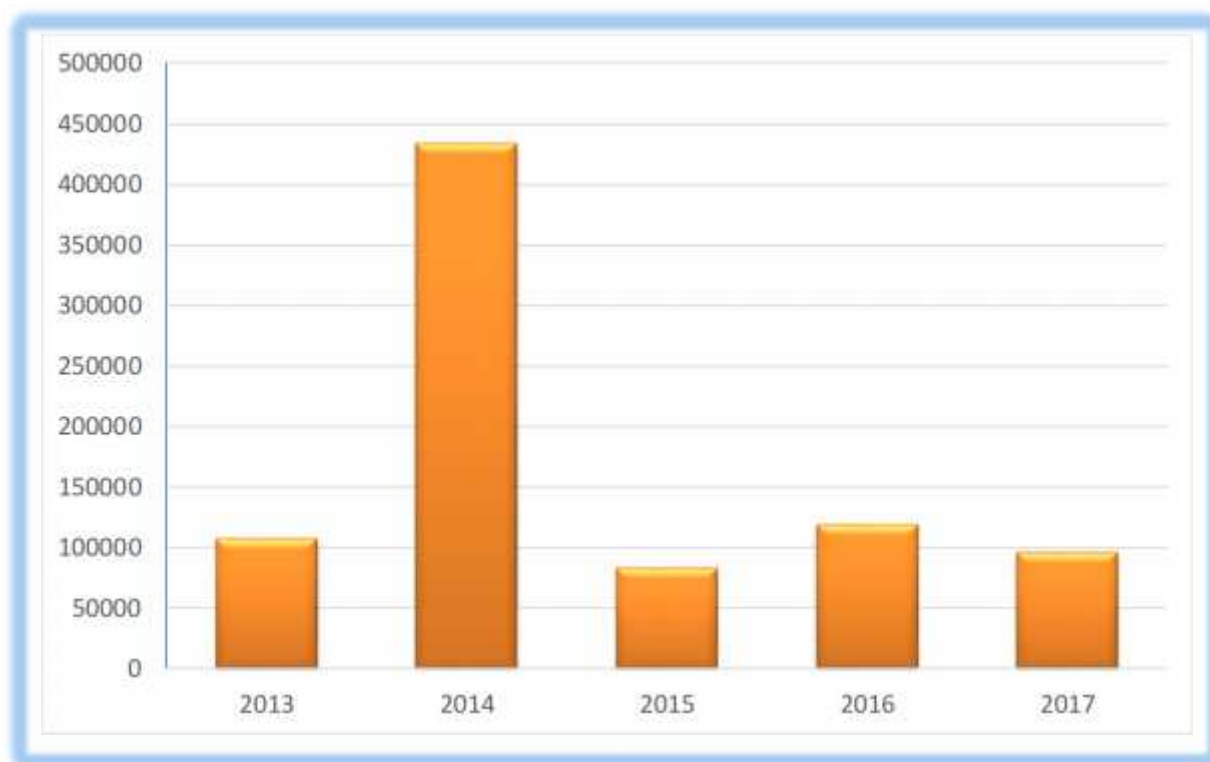
Beveik visus viešo Parlamento dokumentų registro dokumentus galima tiesiogiai parsisiųsti iš interneto svetainės pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 12 straipsnį, kuriame numatyta, jog institucijos sudaro galimybes, kad dokumentai, kiek įmanoma, būtų tiesiogiai prieinami visuomenei. Dokumentų, su kuriais negalima tiesiogiai susipažinti, galima paprašyti pateikiant internetinę paraišką² arba e. paštu.

B.1) Dokumentai, su kuriais susipažinta tiesiogiai

2017 m. su 95 014 dokumentų susipažinta tiesiogiai viešo Parlamento registro interneto svetainėje. Pažymėtina, kad šie duomenys neapima dokumentų, su kuriais susipažinta naudojantis kitomis platformomis, susietomis su registro duomenų baze, įskaitant Parlamento komitetų ir Parlamento ekspertų grupių interneto svetaines.

Dažniausiai buvo susipažįstama su šiais dokumentais: Parlamento klausimais, į kuriuos atsakoma raštu pagal Darbo tvarkos taisyklių 130 straipsnį (25,4 proc.), atsakymais į Parlamento klausimus (22,2 proc.), komitetų pranešimais (6,3 proc.), dokumentais, gautais iš Europos Komisijos (3,9 proc.).

(2 pav.) **Dokumentų, su kuriais susipažinta viešo Parlamento dokumentų registro svetainėje, skaičius**

¹ Šie duomenys susiję tik su konkrečiais dokumentais.

² <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=LT>.

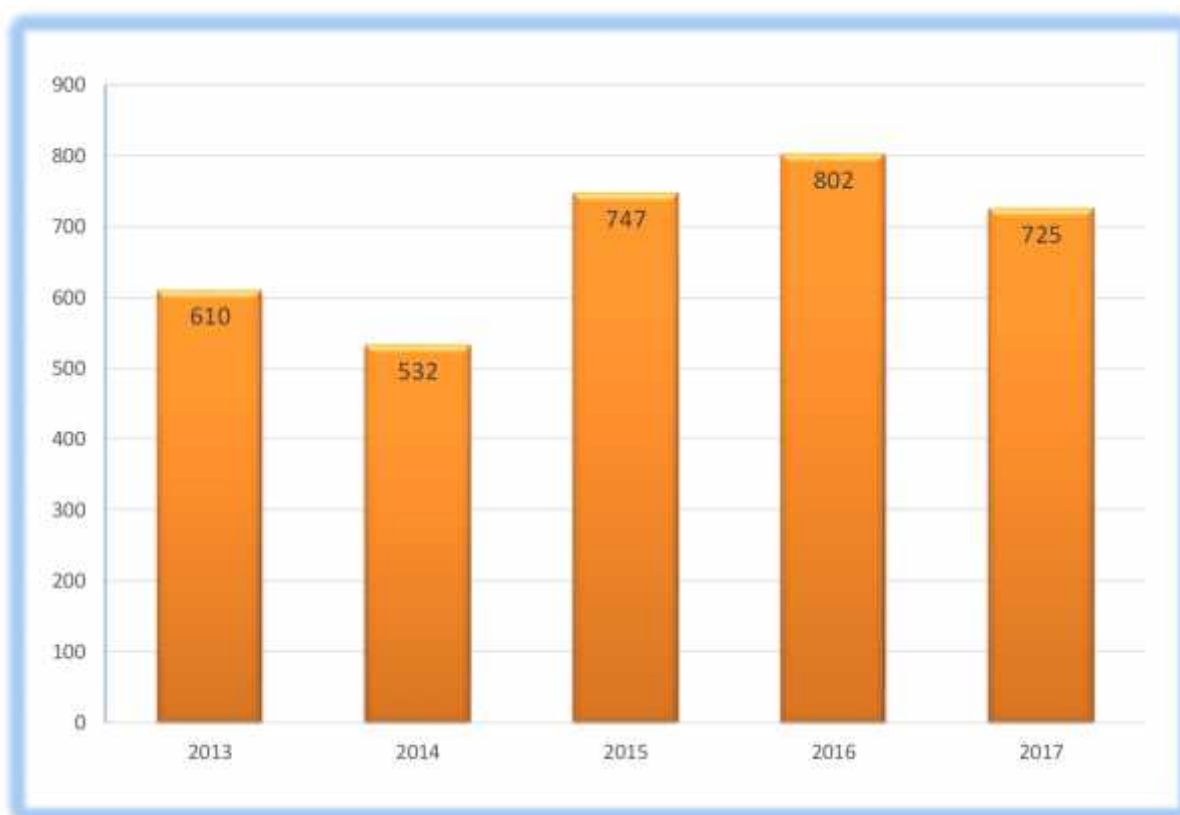

B.2) Dokumentai, kurių prašyta pateikiant internetinę paraišką arba e. paštu

2017 m. buvo paprašyti 725 konkretūs dokumentai pateikus internetinę paraišką arba e. paštu. Palyginti su konkrečių dokumentų, kurių prašyta praėjusiais metais, skaičiumi, šis skaičius sumažėjo 10 proc.

Kaip ir ankstesniais metais, šie duomenys nepaima paraiškų dėl galimybės susipažinti su neišskaidytomis dokumentų kopijomis, pvz., dėl „visų dokumentų, susijusių su“ konkrečiu klausimu, „visų dokumentų, kuriuose pateikiama informacija“ konkrečia tema, ir kt. Šių dokumentų skaičiaus negalima nustatyti renkant statistinius duomenis.

(3 pav.) Konkrečių dokumentų, kurių prašyta pateikiant internetinę paraišką arba e. paštu, skaičius

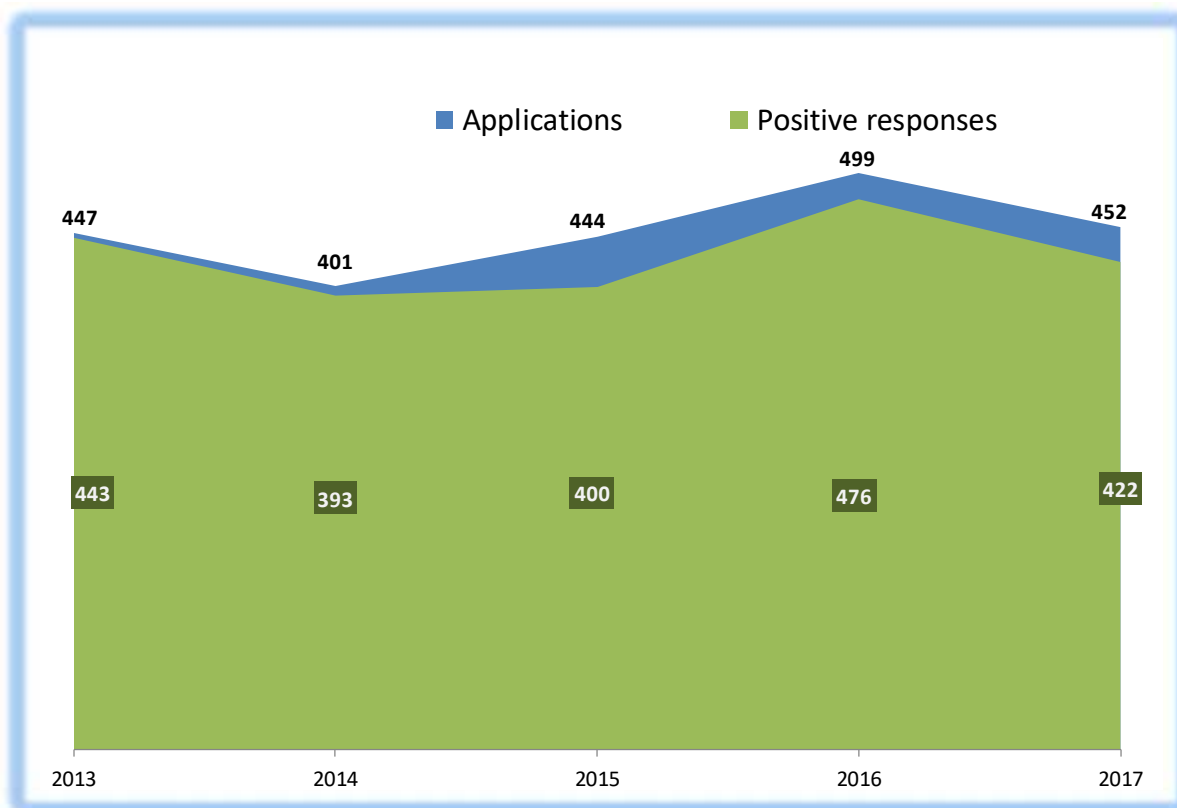
C) Duomenys apie paraiškas

2017 m. Parlamentas gavo 452 paraiškas, pateiktas užpildžius internetinę paraiškos formą arba e. paštu. Iš jų 341 paraiška buvo pateikta dėl konkrečių dokumentų, 101 – dėl neaiškaus dokumentų kiekio, o dešimt buvo susijusios su tarpinstitucinėmis konsultacijomis pagal susitarimo memorandumą³ (žr. II skyriaus C dalį).

Apie 22 proc. visų 2017 m. gautų paraiškų sudarė paraiškos, kuriose prašyta leisti susipažinti su „visais dokumentais, susijusiais su“ konkrečiu klausimu, arba „visais dokumentais, kuriuose pateikiama informacijos“ konkrečia tema. Pažymėtina, kad, palyginti su praėjusiais metais, tokių paraiškų dėl neaiškaus dokumentų kiekio, kurioms sutvarkyti gali prireikti daug laiko, sumažėjo 31 proc..

Iš 452 gautų paraiškų 2017 m. Parlamentas patenkino 422 paraiškas. Šie duomenys apima 14 atvejų, kai su prašomais dokumentais buvo leista susipažinti iš dalies.

(4 pav.) **Pateiktų ir patenkintų paraiškų skaičius**

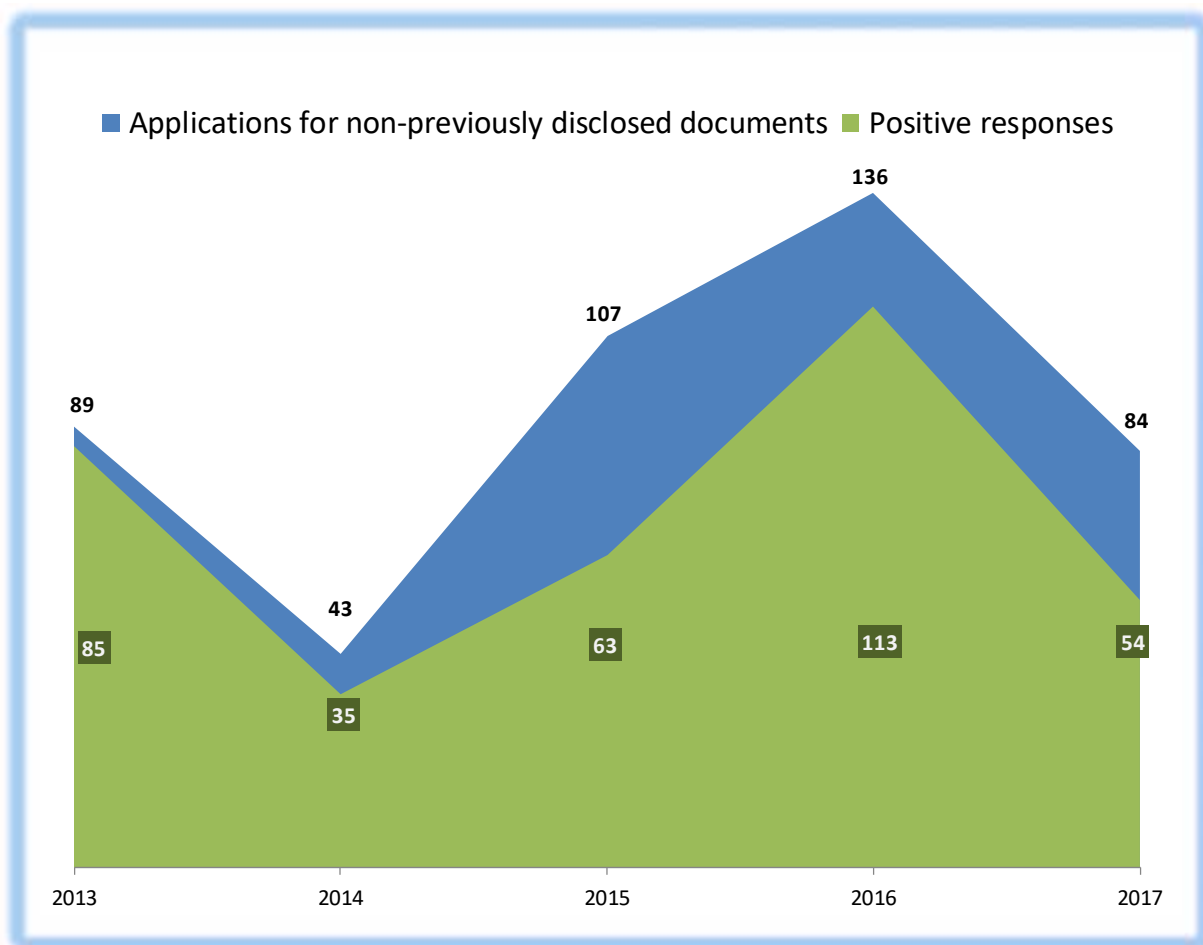
Be to, iš 452 paraiškų, gautų 2017 m., 84 paraiškos buvo susijusios su dokumentais, su kuriais anksčiau visuomenei nebuvo leista susipažinti.

³ Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarnybų sudarytas susitarimo memorandumas siekiant sklandžiai vykdyti konsultacijas pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais 4 straipsnio 4 dalį.

Paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, teiktos daugiausia dėl dokumentų, susijusių su EP narių politine veikla ir išlaidų kompensavimo prašymais (26 proc.), Parlamento administracijos dokumentų (23 proc.), dėl dokumentų, susijusių su politinių partijų finansavimu ir frakcijomis (15 proc.), dėl teisinių nuomonių ir teismo procesų (10 proc.) ir trišalių dialogų derybų dokumentų (5 proc.).

Iš 84 paraiškų 2017 m. Parlamentas patenkino 54 paraiškas dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti.

(5 pav.) **Paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, ir patenkintų paraiškų skaičius**

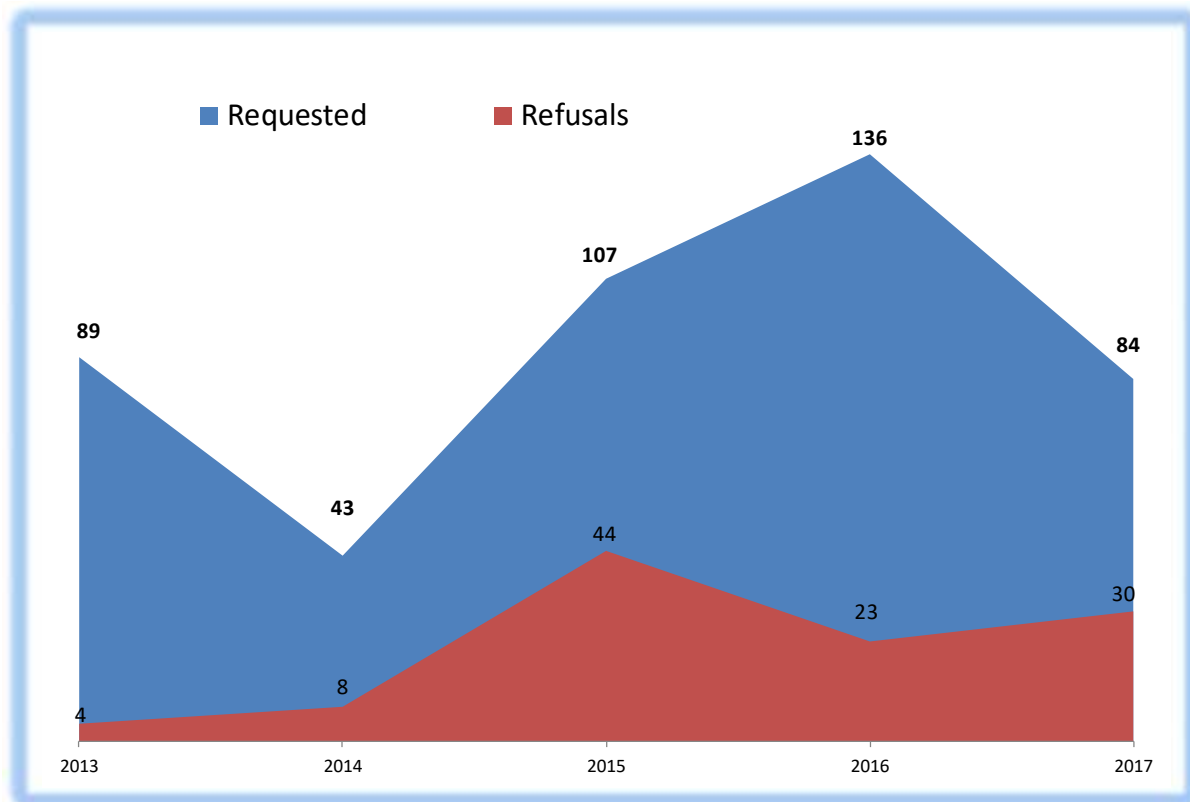
2017 m. Parlamentas, remdamasis kompetentingo subjekto sprendimu, 30 atvejų neleido visuomenei susipažinti su dokumentais.

Parlamentui buvo pateikta 11 kartotinių paraiškų⁴ po to, kai pirminiame etape buvo atsisakyta suteikti galimybę susipažinti su dokumentais. Kiekvienu atveju institucija patvirtino savo pradinę poziciją.

⁴ Kartotinės paraiškos gali būti teikiamos visiško ar dalinio atsisakymo tenkinti paraišką atveju (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 7 straipsnio 2 dalis). 2017 m. į dvi kartotines paraiškas buvo pateiktas vienas atsakymas.

Iš 30 nepatenkintų paraiškų 17 buvo pateikta dėl dokumentų, susijusių su EP nariais, devynios – dėl dokumentų, susijusių su Parlamento administracija, trys – dėl dokumentų, susijusių su politinių partijų ir frakcijų finansavimu, ir viena – dėl dokumentų, susijusių su peticijomis.

(6 pav.) Paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, ir nepatenkintų paraiškų skaičius

Šiais metais atsisakydamas tenkinti paraišką Parlamentas daugiausia rėmėsi būtinybe apsaugoti asmenų privatumą ir neliečiamumą (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies b punktas), institucijos sprendimų priėmimo procesu (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 3 dalis), teisinių nuomonių apsauga (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies antra įtrauka) ir komerciniais fizinio arba juridinio asmens interesais (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalis).

(7 pav.) **Duomenys apie naudojimąsi išimtimis pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnį**

Taigi Parlamento patenkintų paraiškų skaičius 2017 m. išliko didelis – bendras patenkintų paraiškų skaičius siekė beveik 93 proc., o patenkintų paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, skaičius sudarė 64 proc.

D) Informacija apie pareiškėjus⁵

Akademinės bendruomenės nariai ir mokslininkai ir toliau sudarė didžiausią pareiškėjų dalį. Šiai kategorijai priklausė daugiau kaip 33 proc. pareiškėjų, toliau – verslo sektorius, aplinkos apsaugos organizacijos ir kiti interesų grupių atstovai (kartu šios grupės pateikė apie 20 proc. paraiškų). Žurnalistai sudarė didžiausią pareiškėjų, teikusių paraiškas dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, dalį (16 proc.).

Geografinis paraiškų pasiskirstymas valstybėse narėse išliko toks pats. Apie 18 proc. paraiškų buvo iš Belgijos (ši šalis pateikė daugiausia paraiškų), po to (mažėjančia tvarka) – Vokietijos (15 proc.), Ispanijos (15 proc.), Prancūzijos (11 proc.) ir Italijos (10 proc.). Paraiškos iš trečiųjų šalių sudarė apie 4,6 proc. visų paraiškų.

Dažniausiai paraiškose vartota kalba išliko anglų (55 proc.), toliau – prancūzų (13 proc.), vokiečių (11 proc.) ir ispanų (4 proc.) pagal panašias į ankstesnių metų tendencijas.

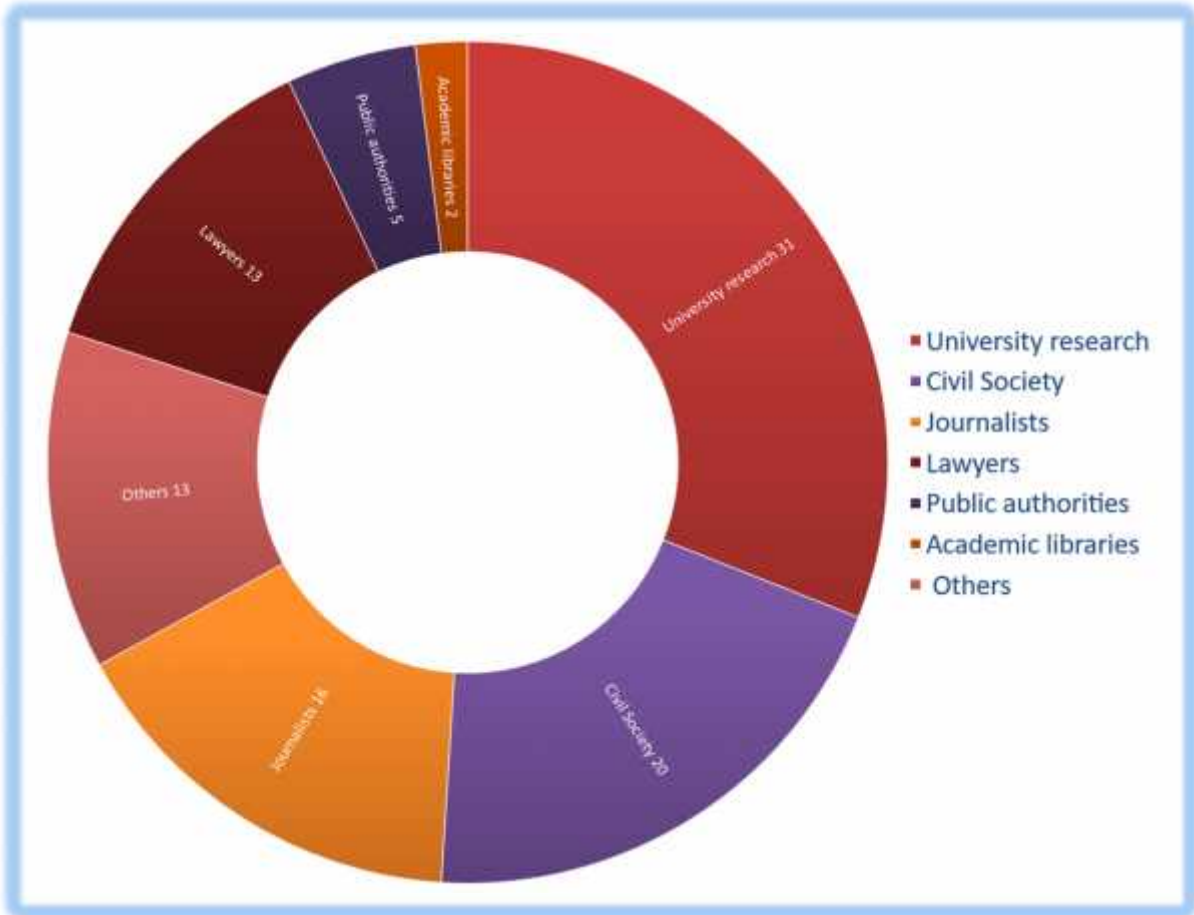
(8 pav.) **Informacija apie pareiškėjus, 2017 m. prašiusius leisti susipažinti su dokumentais**

(8a pav.) **Pilietybė**

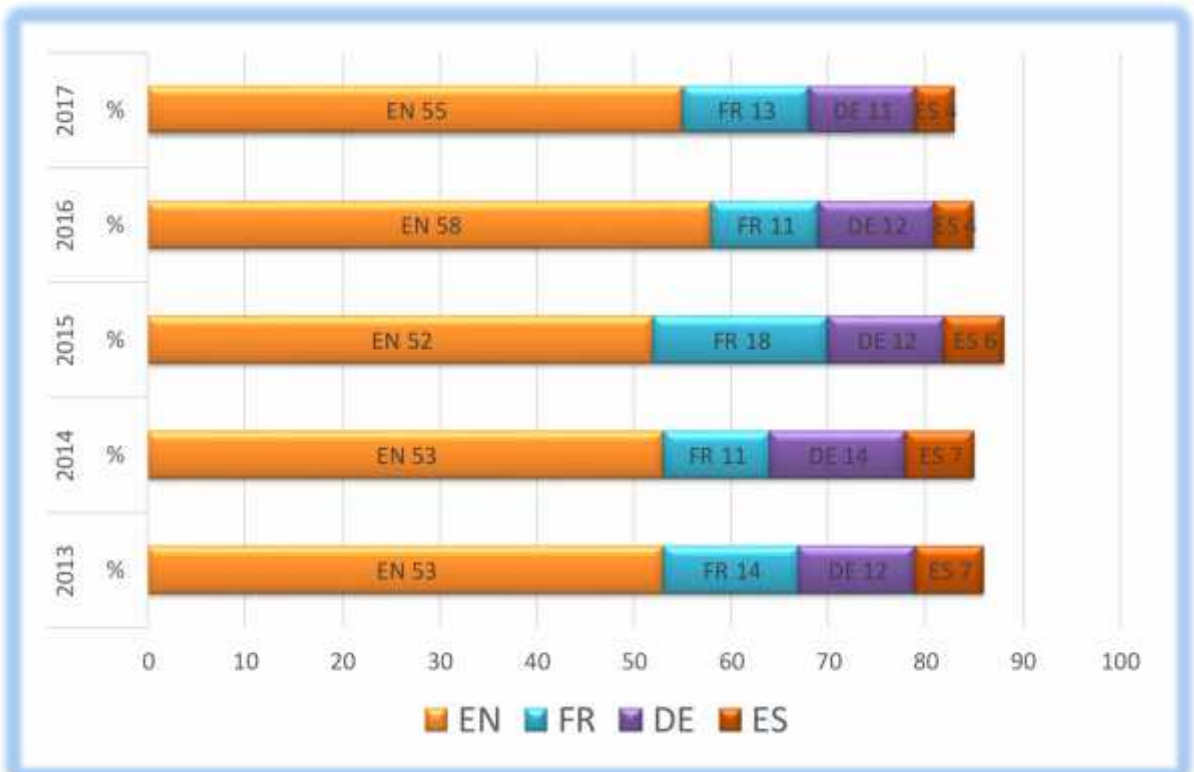
⁵ Duomenys apie pareiškėjus surinkti remiantis pareiškėjų paraiškose pateikta informacija. Vis dėlto, kadangi pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 iš pareiškėjų nereikalaujama pateikti informacijos apie savo tapatybę, kai kurie pareiškėjai iš tikrųjų pasirenka neatskleisti savo profesijos. Tai ypač pasakytina apie e. paštu pateikiamas paraiškas.

(8b pav.) Profesija

(8c pav.) Kalba

II SKYRIUS

TENDENCIJOS IR SPECIFINIAI ASPEKTAI

Visada dėl svarbių įvykių Europos Sąjungoje arba ypač ryškios Parlamento veiklos padaugėja paraiškų dėl galimybės susipažinti su dokumentais. Todėl 2017 m. paraiškų skaičius galėjo akivaizdžiai būti susijęs su nacionaliniais rinkimais valstybėse narėse ar spaudos straipsniais apie Europos politinių partijų finansavimą – tema, kuria specializuota spauda pastaruoju metu rašė ne kartą. Vis dėlto pagrindinės tų metų tendencijos atspindėjo ne konkrečius įvykius, o labiau – ilgalaikį domėjimąsi. Daugiausia paraiškų dėl galimybės susipažinti su dokumentais per paskutinius kalendorinius metus buvo pateikta šiomis temomis: EP narių prašymai kompensuoti išlaidas ir išmokėti išmokas, taip pat tam tikros Europos Parlamento administracinės užduotys, pvz., viešųjų pirkimų procedūros. Kaip matyti iš pastarojo meto Teisingumo Teismo nagrinėjamų bylų (jos bus aptariamoms toliau), visuomenė dokumentais ir informacija šiomis temomis domisi jau daugelį metų.

A) Paraiškos dėl prašymų kompensuoti išlaidas ir išmokėti išmokas

2017 m. visuomenė ir toliau itin domėjo dokumentais ir informacija apie EP narių prašymus kompensuoti išlaidas ir išmokėti išmokas. 26 proc. visų paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, priklausė šiai kategorijai. Iš pareiškimų teismo nagrinėjamose bylose arba pareiškėjų paraiškose matyti, kad tokių paraiškų tikslas – didinti visuomenės kontrolę dėl viešųjų lėšų, įskaitant EP narių bendrosioms išlaidoms kompensuoti skirtą išmoką, panaudojimo.

Parlamento praktika

Paprastai yra esminis skirtumas tarp Parlamento ir jo išrinktų narių. Todėl institucijos kompetencijai nepriklauso spręsti, ar turėtų, ar neturėtų būti atskleisti asmeniniai EP narių dokumentai, e. laišakai, darbotvarkės, laišakai arba vidiniai raštai. Tai nėra Europos Parlamento dokumentai. Vis dėlto Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 116 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad atskirų Parlamento narių parengti dokumentai, kai kalbama apie teisę susipažinti su dokumentais, laikomi Parlamento dokumentais tuo atveju, jei jie buvo pateikti Darbo tvarkos taisyklių nustatyta tvarka. Pagal šią nuostatą prašymai kompensuoti išlaidas ir išmokėti išmokas, kurias EP nariai pateikia Parlamentui, iš tiesų tampa Parlamento dokumentais ir patenka į Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 taikymo sritį. Norėdami susipažinti būtent su šiais dokumentais piliečiai ar organizacijos labai dažnai teikia paraišką.

Nagrinėdamas paraišką dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusiais su EP nariais, Parlamentas atsižvelgia į Darbo tvarkos taisyklių 116 straipsnio 2 dalį ir labai dažnai taiko Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies b punktą dėl privatumo apsaugos ir neliečiamumo.

Prašymuose kompensuoti išlaidas ir išmokėti išmokas pateikiami tam tikri asmens duomenys, apibrėžti Reglamente (EB) Nr. 45/2001. Todėl daugumoje tokių atvejų Parlamentas priverstas atsisakyti leisti susipažinti su dokumentais remdamasis būtinybe apsaugoti asmenų privatumą ir neliečiamumą, kaip nustatyta Reglamento

(EB) Nr.1049/2001 4 straipsnio 1 dalies b punkte, skaitomame kartu su Reglamentu (EB) Nr. 45/2001⁶.

Parlamentas, nagrinėdamas paraiškas dėl galimybės susipažinti su tokiais dokumentais, vadovaujasi Biuro 2008 m. vasario 20 d. patvirtintomis gairėmis, remdamasis nacionaliniuose parlamentuose sukaupta geriausia patirtimi. Pagal šias gaires išsami analizė apie faktiškai atskiriems EP nariams išmokėtas išmokas neskelbiama viešai, nors EP nariai gali patys atskleisti informaciją, kuria jie nori pasidalyti su visuomene.

B) Paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusiais su konkursais ir viešųjų pirkimų procedūromis

Kita 2017 m. tendencija, kuriai verta skirti vieną šios ataskaitos skirsnį, – tai visuomenės domėjimasis viešųjų pirkimų procedūrų dokumentais. Konkurso dalyviai ir kartais mokslininkai arba žurnalistai teikia pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 paraiškas dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusiais su viešųjų pirkimų procedūromis. Laikui bėgant šios kategorijos paraiškos iškėlė įvairių problemų: kai kurios iš jų buvo išspręstos, jei ne visiškai, tai bent iš dalies, 2017 m.

Pernelyg didelis dokumentų skaičius

Priešingai, nei nustatyta kai kuriuose nacionalinės teisės aktuose, Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 nėra nuostatų dėl aiškiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujant pateiktų paraiškų. Vis dėlto kai kurie pareiškėjai prašo leisti susipažinti su labai didelės apimties dokumentais arba labai daug dokumentų, o dėl sudėtingų paraiškų institucijai gali tekti didelė administracinė našta. Tvarkant tokias paraiškas dažnai reikia atlikti išsamius mokslinius tyrimus ir detalią analizę ir pasitelkti kelias Parlamento tarnybas.

Tokiais atvejais Europos Parlamentas turi galimybę, vadovaudamasis Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 7 straipsnio 3 dalimi, pratęsti nustatytą atsakymo pareiškėjui pateikimo terminą dar 15 darbo dienų arba, vadovaudamasis to paties reglamento 6 straipsnio 3 dalimi, neformaliai pasitarti su pareiškėju, kad būtų surastas teisingas sprendimas. Tačiau pasirodė, kad šios galimybės ne visuomet yra adekvačios ar jų pakanka. Dar neseniai nebuvo teismo patvirtinto būdo, kaip faktiškai susitvarkyti su didele administracine našta, atsirandančia dėl šių paraiškų, kai nėra pareiškėjo ir Parlamento susitarimo susiaurinti paraiškos apimtį iki tokio skaičiaus dokumentų, kuriuos būtų galima sutvarkyti.

Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad tam tikrais atvejais, kai dėl dokumentų apimties ar cenzūruotinių vietų apimties būtų užkrauta nepagrįstai daug administracinio darbo, vadovaudamasi proporcingumo principu, institucijos gali suderinti interesus visuomenei susipažinti su dokumentais ir darbo krūvį, kuris atsirastų nagrinėjant paraišką. Šią galimybę ir sąlygas ja pasinaudoti jau pripažino ir įtvirtino Teisingumo Teismas byloje T-136/15 *Evropäiki Dynamiki / Parlamentas*. Ši byla buvo susijusi su paraiška dėl galimybės susipažinti su visa turima informacija apie visus Parlamento išsiųstus prašymus pateikti kainų pasiūlymus dėl visų pirkimo dalių pagal IT bendrąją sutartį.

Teisėjai patvirtino, kad, kai nėra jokių alternatyvų individualiai patikrinti dokumentus, su kuriais prašoma leisti susipažinti, kai toks patikrinimas reiškia nepagrįstą darbo krūvį ir kai institucija veltui mėgino pasiekti susitarimą sumažinti paraiškos apimtį, tada institucija gali

---

⁶ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, OL L 8, 2001 1 12, p. 1–22.

teisėtai atsisakyti suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, remdamasi pernelyg dideliu darbo krūviu.

Ypatingi atvejai, kai prašoma dokumentų, susijusių su Europos politinių partijų finansavimu

Siekdami gauti finansavimą iš Europos Sąjungos biudžeto savo veiklai per atitinkamus finansinius metus finansuoti, politinės partijos ir fondai gali pateikti paraišką dėl dotacijos prieš prasidedant tiems finansiniams metams, reaguodami į kasmetinį kvietimą teikti paraiškas dėl dotacijų.

Finansavimo procedūra iš pradžių buvo įtvirtinta Reglamente (EB) Nr. 2004/2003 ir taikytinose taisyklėse buvo numatyta tiesiogiai skelbti konkrečią informaciją. Tuo pačiu metu Parlamentas gavo daug paraiškų dėl galimybės visuomenei pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 susipažinti su dokumentais arba informacija apie finansavimo proceso administravimą, tačiau nebuvo aiškiai numatytas tokių dokumentų ar informacijos atskleidimas. Kai kuriose paraiškose buvo prašoma leisti susipažinti su politinių partijų paraiškų dėl dotacijų dokumentais. Paraiškose dėl dotacijų pateikiami duomenys ir jose pateikiamos informacijos konfidencialumas yra tokie, kad, jeigu pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 prašoma susipažinti su tokiomis paraiškomis, Parlamentas paprastai nusprendavo, kad negali būti leidžiama su jomis susipažinti nepakenkiant organizacijos pagrindiniams tikslams ir veiklai. Todėl teko neleisti susipažinti su paraiškomis siekiant pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies pirmąją įtrauką apsaugoti partijų ar fondų komercinius interesus.

Nuo tada, kai įsigaliojo Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014, kuris nuo 2018 finansinių metų pakeitė Reglamentą (EB) Nr. 2004/2003, daug kas pasikeitė. Naujuoju reglamentu buvo ne tik sukurta Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucija (toliau – Institucija), kuri yra nepriklausoma institucija, registruojanti Europos politines partijas ir fondus, bet jame taip pat buvo numatyta, kad pati Institucija automatiškai skelbia informaciją ir dokumentus, susijusius su šiomis politinėmis partijomis ir fondais. Todėl Parlamentas tikisi, kad gerokai sumažės paraiškų dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusiais su politinėmis partijomis ir fondais.

C) Konsultavimasis su trečiosiomis šalimis

Kai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 Parlamento prašoma įvertinti galimą jo turimo dokumento, kurį yra parengusi trečioji šalis, paskelbimą, jam gali tekti konsultuotis su to dokumento rengėju dėl šio dokumento atskleidimo visuomenei. Paprastai dokumento autorius gali geriau žinoti nei laikinas dokumento turėtojas, kad galėtų įvertinti, ar dokumentas gali iš tikrųjų būti atskleistas.

Tarpinstitucinės konsultacijos

Jei trečioji šalis yra Komisija arba Taryba, Europos Parlamentas konsultuojasi su ta trečiąja šalimi pagal specialų susitarimo memorandumą, kurią visos trys institucijos sudarė 2002 m. Ir, atvirkščiai, pagal tą patį susitarimo memorandumą su Parlamentu konsultuojasi Komisija arba Taryba, kai jų prašoma atskleisti Parlamento parengtą dokumentą.

Pagal šį susitarimą visos trys institucijos įsipareigojo užbaigti preliminarias konsultacijas per atitinkamą terminą, kad jos galėtų užbaigti nagrinėti paraiškas dėl galimybės susipažinti su

dokumentais per Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 nustatytą privalomą laikotarpį. Ši procedūra taip pat leidžia paraišką nagrinėjančiai institucijai prieš priimant sprendimą geriau suprasti dokumentų, su kuriais prašoma leisti susipažinti, turinį ir susijusius interesus. 2017 m. Parlamentas dalyvavo dešimtyje konsultacijų pagal susitarimo memorandumą.

Konsultavimasis su kitomis trečiosiomis šalimis

Kai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 Parlamento prašoma įvertinti galimą jo turimų dokumentų, kuriuos yra parengusios kitos trečiosios šalys nei Taryba ar Komisija, paskelbimą, jis privalo konsultuotis su trečiosiomis šalimis dėl tų dokumentų atskleidimo, kai nėra aišku, ar šie dokumentai gali būti atskleisti. Kadangi tos trečiosios šalys nėra aiškiai įsipareigojusios atsakyti į konsultacijas per nustatytą laikotarpį, atitinkamos paraiškos nagrinėjimas tampa sudėtingas.

Liepos mėnesį, kai Teisingumo Teismas savo sprendime byloje C-213/15 P patvirtino, kad teismui pateikti pareiškimai turi būti laikomi bet kuriais kitais dokumentais pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001, Parlamentas gavo paraiškų dėl galimybės susipažinti su visais pranešimais, susijusiais su keliomis bylomis, kuriose dalyvavo Parlamentas. Dėl šios priežasties Parlamentas pradėjo konsultacijas su visomis šalimis, kurių pareiškimus jis turėjo, įskaitant ir kai kurių valstybių narių pareiškimus. Galiausiai Parlamentas paskelbė dokumentus, su kuriais buvo prašyta leisti susipažinti, kai tik jų autoriai patvirtino, kad šie dokumentai gali būti atskleisti. Kitais atvejais Parlamentas, remdamasis Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 numatytais teisės susipažinti su dokumentais išimtimis ir atsižvelgdamas į teismų praktiką, nusprendė, kad pareiškimų, su kuriais prašyta leisti susipažinti, atskleisti negalima.

III SKYRIUS

EUROPOS OMBUDSMENUI PATEIKTI SKUNDAI IR TEISMO BYLOS

Europos ombudsmenui pateikti skundai ir teismo bylos, iškeltos dėl to, kaip Parlamentas įgyvendina Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001, dažnai suteikia galimybę administracijai patikslinti savo taikomą praktiką dėl galimybės susipažinti su dokumentais, nepriklausomai nuo nagrinėjamos bylos rezultatų. Šiame skyriuje aptariami 2017 m. ombudsmenui pateikti skundai ir šiuo metu vykstantys teismo procesai.

A. Nauji skundai

– Skundas Nr. 611/2017 ir skundas Nr. 895/2017

2017 m. pavasarį žurnalistas, kurio pateiktos paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais, kuriuose buvo darbuotojų asmens duomenų, buvo nepatenkintas, pateikė ombudsmenui du skundus. Abu skundai labai panašūs. Pirmasis susijęs su Parlamento sprendimais pratęsti pareiškėjo paraiškų nagrinėjimo terminą ir su tuo, kad Parlamentas neleido susipažinti su konkrečiais dokumentais. Antruoju atveju pareiškėjas vėl teigė, kad Parlamentas nepagrįstai pratęsė atsakymui skirtą terminą, kad Parlamentas neteisingai atsisakė suteikti galimybę susipažinti su konkrečiu dokumentu ir kad kai kuriuos dokumentus Parlamentas registruoja taikydamas tvarką, kuri neatitinka Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 nuostatų.

Ombudsmeno tarnybos patikrino atitinkamus dokumentus 2017 m. vasarą. Šiuo metu Parlamentas laukia ombudsmeno išvadų.

– Skundas Nr. 1956/2017

Lapkričio mėn. pareiškėjas pateikė ombudsmenui skundą dėl paraiškos dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, kuriuose buvo EP ir nacionalinių parlamentų narių asmens duomenų. Tyrimas jau baigtas, nusprendus, kad šis skundas nebebus nagrinėjamas toliau.

B. Teisminė peržiūra

B.1) Naujos bylos

Parlamento sprendimai dėl galimybės susipažinti su dokumentais ginčijami gana retai. Šiais metais Teisingumo Teismas gavo vieną ieškinį dėl panaikinimo.

Liepos mėn. ES teisės profesorius pareiškė ieškinį siekdamas panaikinti 2017 m. balandžio 3 d. Parlamento sprendimą, kuriuo institucija atsisakė suteikti galimybę visuomenei susipažinti su 2015 m. liepos 8 d. Parlamento sprendimu remdamasi tuo, kad pastarasis sprendimas pats buvo apskųstas Teisingumo Teismui ir kad jo atskleidimas pakenks teismo procesui (byla T-421/17, *Leino-Sandberg / Parlamentas*).

B.2) Teismo sprendimai

Metų pradžioje buvo trys nebaigtos nagrinėti bylos, susijusios su galimybe susipažinti su dokumentais ir su Europos Parlamentu: byla T-136/15 Evropäiki Dynamiki / Parlamentas (viešųjų pirkimų procedūros), byla T-540/15 De Capitani / Parlamentas (trišalių dialogų dokumentai) ir bylos T-639/15–T-666/15 žurnalistai / Parlamentas (Europos Parlamento narių išmokos ir išlaidos). Šiais metais Bendrasis Teismas surengė po vieną posėdį kiekvienoje iš šių bylų ir nuo to laiko buvo priimti sprendimai byloje T-136/15 Evropäiki Dynamiki / Parlamentas ir byloje T-540/15 De Capitani / Parlamentas.

1) Byla T-136/15 Evropäiki Dynamiki / Parlamentas

Šioje byloje pareiškėja prašė Europos Parlamento suteikti galimybę susipažinti su visa turima informacija apie visus prašymus dėl kainų, susijusius su keliomis viešųjų pirkimų procedūromis. Parlamentas informavo pareiškėją, kad atsižvelgiant į tai, jog reikia individualiai patikrinti didelį skaičių dokumentų, jis negalės laikytis Reglamente Nr. 1049/2001 numatytų terminų ir pasiūlė „ieškoti teisingo sprendimo“, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 6 straipsnio 3 dalį. Pareiškėja atsakė nesutinkanti su Parlamento pasiūlymu. Šiomis aplinkybėmis Parlamentas atsisakė suteikti galimybę susipažinti su visais prašomais dokumentais remdamasis tuo, kad darbo krūvis, kuris susidarytų atliekant šį vertinimą, būtų pernelyg didelis.

Bendrasis Teismas patvirtino Parlamento poziciją, pagal kurią institucija gali atsisakyti suteikti galimybę susipažinti su dokumentais dėl neproporcingo administracinio darbo krūvio. Bendrasis Teismas nusprendė, kad institucija gali neleisti susipažinti su dokumentais remdamasi nepagrįstai dideliu darbo krūviu, jei: 1) individualiai tikrinant prašomus dokumentus darbo krūvis yra nepagrįstai didelis, 2) institucija konsultavosi su pareiškėju siekdama rasti teisingą sprendimą ir 3) institucija tikrai išnagrinėjo visas kitas įmanomas galimybes atlikti individualų patikrinimą.

Ši išvada yra vertinga tais atvejais, jei būtų sunku išnagrinėti paraiškas per Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 nustatytus terminus.

2) Byla T-540/15 De Capitani / Parlamentas (trišalių dialogų dokumentai)

Šioje byloje pareiškėjas siekė panaikinti 2015 m. liepos 8 d. Parlamento sprendimą leisti tik iš dalies susipažinti su dviem daugiaskilčiais dokumentais, susijusiais su vykstančiomis tarpinstitucinėmis derybomis dėl teisėkūros pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo ir mokymo agentūros (Europolo).

Bendrasis Teismas surengė posėdį 2017 m. rugsėjo mėn. ir priėmė sprendimą 2018 m. kovo 22 d.

Teisėjai nusprendė, jog Parlamentas neįrodė, kad leidus visuomenei susipažinti su visomis prašomomis daugiaskiltėmis lentelėmis neužbaigus teisėkūros procedūros būtų labai pakenkta teisėkūros procesui. Todėl jie panaikino Parlamento sprendimą, nes jis nepakankamai motyvuotas.

3) Bylos T-639/15–T-666/15 Psara ir kt. / Parlamentas (Europos Parlamento narių išmokos ir

išlaidos)

2015 m. lapkričio mėn. Bendrajam Teismui keli žurnalistai pareiškė 29 ieškinius dėl remiantis asmenų privatumo ir neliečiamumo apsauga priimtų Parlamento sprendimų neleisti visuomenei susipažinti su patvirtinamaisiais dokumentais, susijusiais su visomis EP narių išlaidomis ir išmokomis.

Buvo prašoma susipažinti su šimtais tūkstančių dokumentų.

Gavę Parlamento atsisakymą patenkinti paraiškas, visų pirma remiantis asmenų privatumo apsauga, numatyta Reglamente (EB) Nr. 1049/2001, ir tuo, kad neįmanoma patikrinti didelio skaičiaus prašomų dokumentų, kuris nebuvo sumažintas iki tokio skaičiaus dokumentų, kuriuos būtų galima sutvarkyti, pareiškėjai Bendrojo Teismo paprašė panaikinti Parlamento sprendimą. Teismo posėdis įvyko 2017 m. spalio mėn. Tikimasi, kad sprendimas bus priimtas 2018 m.

Baigiamosios pastabos

Nuo tada, kai įsigaliojo Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001, bėgant metams Parlamento galios vis augo, o sykiu didėjo visuomenės domėjimasis institucija. Dabar žmonės daugiau žino ir yra geriau informuoti apie tai, kad Parlamentas automatiškai ir tiesiogiai skelbia beveik visus teisėkūros dokumentus, kuriuos jis parengė. Todėl sumažėjo per klaidą pateiktų paraiškų dėl galimybės susipažinti su dokumentais, kurie faktiškai paskelbti viešai, skaičius, o paraiškos tapo konkretesnės. Daugelis pareiškėjų, žurnalistų ar mokslininkų nori susipažinti su vidaus ataskaitomis ir informacija apie administracines institucijos užduotis. Tikėtina, kad toks susidomėjimas išliks arba net padidės artėjant 2019 m. Europos Parlamento rinkimams.

Be to, iš ieškinių dėl Parlamento sprendimų šiuo klausimu panaikinimo skaičiaus ir Bendrojo Teismo neseniai priimto palankaus sprendimo byloje T-136/15 matyti, kad Parlamentui iš esmės pavyksta rasti tinkamą pusiausvyrą tarp teisės susipažinti su dokumentais ir šios teisės išimčių.